



A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,  
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik  
minden héten  
pénteken.

Előfizetési árak:  
Egy hóra — — — — 40 (—80 kor.) | Félévre — — — — 2.40 (4.80 kor.)  
Negyedévre — — — — 1.20 (2.40 „) | Egyes szám — — — — .10 (—20 „  
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

## Uj esztendő — uj harcok.

Ujév küszöbén állunk. Amikor önként kínálkoz az alkalom, hogy visszapillantást vessünk a multak eseményeire és előre nézzünk a jövőbe is, kiki reménytel, bizalommal, aggodalommal, nagy elhatározásokkal vagy sötét lemondással, ahogy éppen az ujesztendei elmélkedő temperamentuma és körülményei magukkal hozzák. Ujesztendő napján Jánus-fejüvé válik a legtöbb ember, két arca van, az egyik hátra, a másik előre néz.

Akik szünetlen munka és harc közepette állanak, nehéz azoknak sok időt elmélkedésre fordítani. Nehéz a szervezett vasutasoknak is, akik nagy és nehéz munka híján igazán nem panaszkodhatnak és tüzes lelkesedéssel vállalták a nemes harcot is a szebb és jobb jövőért.

De azért az esztendők fordulóján hasznos dolog lesz végigfutni gyors pillantással — ugyszólván kard és kalapács között — a lefolyt esztendőnek bennünket érdeklő eseményeit. És nem kevésbé értékes lesz előre tekintenünk a jövő esztendőbe és úgy gondolatban megrajzolni azt az utat, amelyen haladnunk kell.

Az elmúlt esztendő élettel, eseményekkel terhes esztendő volt. A szenvedések és nélkülözések régi láncolatának volt ugyan folytatása, de nagyra növesztette a táborát azoknak, akik a szenvedéseket enyhíteni, a nélkülözéseket csökkenteni akarják erős és dicső áldozatkészséggel.

Ami megalázás, igazságtalant és nyomasztót a vasuti munkás élete és munkája csak nyújthat, kevés híján a mult esztendő is meghozta. De a bajok mellé odaplántálta a bajok megszüntetőjét: a vasuti munkások erőtéljes, osztálytudatos szervezkedését is.

Tisztában van vele az egész világ, tisztában vagyunk mi szervezett vasuti munkások is, hogy hiába égbekiáltó helyzetünk sok visszássága, hiába beszél hangos ékesszólással minden követelésünk jogossága és méltányos volta — maguktól nem szünek meg a visszásságok és nem valósulnak meg

a követelések. Segíteni, lendíteni kell rajtuk. Ezt pedig csak céltudatos, hatalmas szervezkedéssel lehet elérni.

Felülről, isten áldása gyanánt csak egyszer hullott az emberek szájába a manna. Ez is csak bibliai időben történt. Azóta se esett meg ez a csuda. Azóta arca verejtékében kell a földet törő munkát végeznie az embernek, hogy megszerezze magának az életet. Csak a csudák világában jött magától és felülről a tápláló jó. Amióta nincsenek csudák, alulról, a verejtékkel áztatott földről csirázik ki az élet.

Mi sem várhatunk felülről ajándékmannát és alulról kell fáradnunk, hogy nagyobb kenyeret és több jogot kapjunk. Ehhez pedig csak a szervezkedés, tömörülés, összetartás vezethet bennünket. És a bucsuzó esztendőnek legnagyobb dicséretéül róhatjuk fel, hogy nagyot lendített a vasuti munkások és velük szövetkezett egyéb vasuti alkalmazottak szervezkedésén.

Néhány számmal világosan megrajzolhatjuk ennek a fejlődésnek az utját. Május 6-án tartotta alakuló közgyűlését a Vasuti Munkások Országos Szövetsége, június elsején lépett tényleg életbe 8500 taggal és jelenleg, az esztendő végén Szövetségünknek több tagja van huszezernél.

Szövetségünk nem fogta kötéllel és nem csábitotta hazug ígéretekkel tagjait. Szövetségünk érdekében nem lépett működésbe a hivatalos befolyás, presszió és erőszak undok gépezete, nem szerepeltek nagyhangú és nagy szakállu politikusok, aki közibénk jött, az önként, a meggyőződés, felvilágosodás hozta és tartotta közöttünk és hét hónap lefolyása alatt mégis tizenkétezerrel szaporodott harcosaink száma.

Még fényesebb a kép, ha az esztendő elejével hasonlítjuk össze. Módot nyújt rá lapunk, a Magyar Vasutas. A lefolyt esztendő elején a Magyar Vasutas 3200 példányban jelent meg. Annyi volt tehát a szervezett vasutasok száma. Ma a Magyar Vasutas több mint tizennyolcezer példányban jelen meg és van azonkívül még két lapunk: a német nyelvű *Fachblatt der Eisen-*

bahner és a horvát nyelvű *Hrvatski Zeljeznicar*, mindakettő külön-külön kétezer példányszámmal. Ezzel azonban nem teljes a sor. Szervezetünk azonkívül *tót nyelvű* lapot is nyújt tagjainak és csak napok kérdése, hogy azok a vasuti alkalmazottak, akik *románul* értenek csak, saját anyanyelvükön olvashatják a vasutas-szervezkedés célját és hasznát.

3200-ról 22.000-re szökött egy esztendőre azoknak a vasutasoknak a száma, akik a nagy erkölcsi közösségben vállaltatott működést fejtenek ki!

A két határállomás között való időt pedig szorgalmas, lelkes dologtevéssel töltötték ki testvéreink. A vezetők és a közkatonák egyaránt. Mindegyikük méltán igényt tarthat az elismerésre és dicsőségre. Gyűlés, értekezlet és tanácskozás egymást érték a fővárosban úgy, mint a vidéken.

Az egyes vasutak alkalmazottai, déliek, szamosvölgyiek, mávisták, azután az egyes kategóriák egymásután beszéltek meg komoly, alapos tanácskozáson helyzetük sérelmeit és egymásután állapították meg a helyzetük javítására alkalmas kívánságokat.

Beható munka és lelkes harc esztendeje volt a mult esztendő, hasonló munka és harc esztendeje lesz a jövő esztendő is.

Uj esztendő — uj harcok.

Ott folytatjuk, ahol elhagytuk. Csak a tempó lesz gyorsabb és az aratás lesz közelebb. De dolgozni és harcolni fogunk megszakitás nélkül a jövő esztendőben is.

Mindenekelőtt arra kell törekednie égő buzgalommal és határt nem ismerő áldozatkészséggel minden szervezett vasuti alkalmazottnak, hogy szervezetünk terjedelemben nőjön. Már eddig is vagy száz helycsoportja és befizetőhelye van Szövetségünknek, azonkívül mintegy száz helylyel áll összeköttetésben szabad szervezetünk.

Ez szép eredmény, de eltörpül a mellett a nagy, magasztos cél mellett, hogy az összes dolgozó vasutasokat egy lelkes táborban egyesítse. Szolgálja ezt a célt becsületesen és buz-



gón minden testvérünk. Ahol nincs Szövetségünknek csoportja, ott alakítsák meg. Ahol már van, ott iparkodjanak bevonni a Szövetségbe barátságos szóval, a meggyőzés fegyverével azokat, akik eddig még távol állanak.

De nem csak szélességbe terjedni, de mélyebbre hatolni is kell a szervezkedés eszméjének. Folytatni kell az eddiginél sokkal buzgóbban és eredményesebben a *lelkek szervezését*. Mi nem elégszünk meg azzal, hogy a testeket hódítsuk meg, szükségünk van a vasutasok szívére és lelkére is. Nekünk nem elegendő az, ha pusztán fizető-gépek a tagtársak; mi azt akarjuk, hogy meggyőződésből csatlakozzanak hozzánk és tudatosan folytassák egytől-egyig a mi nagy szabadságharcunkat.

Legyen minden egyes szervezett vasutas annyira megtöltve a szervezkedés tudatával, hogy egymaga külön-külön is harcra kész és harcra képes legyen minden testvérünk.

Az összetartás őszinteségének és fontosságának az érzése olyan mélyen vésődjék minden egyes testvérünk érzésébe és tudatába, hogy csorbitatlan maradjon szervezetünk még akkor is, ha a külső kapocs, a szövetség hiányozna.

Hódítsuk meg a lelket, szervezzük a szíveket, lankadatlan, embertől-emberhez szóló felvilágítási munkával hassunk oda valamennyien, hogy saját akaratából, külső nyomás nélkül is tartson össze minden szervezet vasutas. *Hogy régi erejében és nagyságában maradjon meg szervezetünk, ha kell, Szövetség nélkül is.*

Ezt a munkát a jövő esztendő hozza elénk. Ezt a munkát el kell végeznünk. Ha sikerrel végezzük: harcias esztendő, de jó esztendő lesz az 1907. Lesz alighanem zivatarja elég, viharban sem lesz hiány, de a kenyérnek bő aratása és a jogoknak gazdag szürete lesz. . .

P. S.

## Egy év munkája.

Alábbiakban az 1906. esztendőnek a vasuti munkásokra és szervezkedésükre vonatkozó főbb mozzanatokat soroljuk fel. Csak újabb, még szorgalmasabb dologtevésre sarkalhat valamennyiünket, ha látjuk, mennyit végeztünk és mennyit kezdtünk a múlt esztendő folyamán.

### Január.

A miskolci műhelymunkások felhívást bocsájtanak ki ellenünk és a szentkoronás-szövetség érdekében. Csatlakozásra és nyilatkozattételre hívják fel a többi máv. műhelyeket.

Vörös László rendeletet ad ki a munkások nyolc napi szabadsága ügyében.

Szövetségünk előkészítő bizottsága gyűléseket tart Rákosrendezőn, Istvántelki főműhelyben, nyugoti fűtőházban, Zágrábban, Pécsen, Czeglédén, Nagybecskerekén és Hatvanban, 3-dika és 10-dike között.

A miskolciaknak választ küldtek az összes többi műhelyek munkásai. Nyilvános gyűlésen elfogadott határozati javaslatban szólítják fel a miskolciakat, hagyják ott a szentkoronás csepürágókat és csatlakozzanak a „Munkás-Szövetség”-hez.

Szervező-gyűlések 17-én: Budapest keleti pályaudvar műszaki, Debrecenben, Károly-

városban, Zágrábban és Horvátország számos más városában.

22-én: Pályaőr-mozgalom kezdete. Felhívás német lapunk ügyében.

29-én: A fegyelmi bíróság megsürgetése. Tíz gyűlés, közöttük három Istvántelken.

### Február.

A sátoraljajhelyi műhely csatlakozása. Fűtők és vonatkísérő lakatosok szervezkedésének kezdete. Déli vasutasokat zsirondisták gyűlésre hívják egybe, de Pásztly felvilágosító beszéde után hozzánk csatlakoznak.

Ruttkán gyűlést hatóság betiltotta. 2-án nyilvános gyűlések: Temesvár, Nagyvárad, Királyháza, Czegléd, Kaposvár, Zágráb.

4-én: Zágrábban horvát országos értekezlet. Több gyűlés és értekezlet.

18-án: Sátoraljajhelyen első gyűlés.

23-án: „Piski cárja” címmel lapunk a piskii viszonyokat ismerteti. Az országos szervező bizottság választása.

Pályaőrök emlékirata elkészült.

Öt szervező gyűlés.

### Március.

8-én: Budán déli vasutas-gyűlés, mely kimondja a szervezetünkhöz való csatlakozást.

Farkas Izor munkástársunk megkezdi három havi fogházbüntetését, miután a kuria a semmisségi panaszt elveti.

11-én: II. országos vasuti munkás-értekezlet.

18-án: Aradi raktári munkások jogtalan bérlevonás miatt sztrájkba léptek.

Piskin nagygyűlés, mely kimondja a hozzánk való csatlakozást.

Raktári és szertári munkások emlékirata elkészült.

### Április.

6-án: Szövetségünk alapszabályait jóváhagyták. Vörös László a szervezés költségeire ötezer koronát utalványoz.

9-én: Új kormány, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter.

15-én: Magyar Vasutas alapításának második évfordulója.

20-án: Miskolci gyűlést betiltották. Horvát testvéreink jelentése: 1000 tag, 14 szervezett csoport.

27-én: Konzum-közgyűlés. Fényes diadal. Szervezett vasutasok jelöltjei 7186, zsirondisták 150 szavazatot kaptak.

### Május.

Vonatmálházók szervezkedési kísérlete. Hat gyűlés.

6-án: Szövetségünk alakuló közgyűlése 8500 taggal.

13-án: Három gyűlés. Több értekezlet. Készülődés a betegpénztár közgyűlésére.

18-án: Temesvárott 70 raktári munkás sztrájkba lépett. Rövid idő múlva teljes sikert értek el.

Szolnokon a fűtők mozgalomba léptek.

27-én: Allandó gyűlések: Piski, Debrecen, Szolnok, Arad, Nagykanizsa, Sátoraljajhely, Hatvan, Petrozsény, Nagyvárad, Szabadka.

(Folytatjuk.)

## SZEMLE.

### Mi lesz az emlékiratokkal?

Ujlesztendő küszöbén komoly kérdést intézünk a kereskedelmi miniszterhez, az államvasutak igazgatóságához, a déli vasut igazgatóságához, a szamosvölgyi vasut igazgatóságához és mindazokhoz, akiket illet:

— *Mi lesz az emlékiratokkal?*

Hónapok óta előttük az alkalmazottak jogos kívánságait, sok panasz és fájdalom enyhítését, sok igazságtalanság megszüntetését sürgető emlékiratok. A nagyméltóságú és nagytekintetű urak eddigelé még nem találták szükségesnek az emlékiratok elintézését.

Ők várhatnak. De a vasuti munkások,

pályaőrök stb. nem várhatnak. Nekik a várakozás minden órája új keservet, új nyomorúságot és új nélkülözést jelent. És jelent új elégtelenséget és új keserűséget is.

Ha a nagyméltóságú és nagytekintetű urak az alkalmazottak panasza miatt nem is fáj a fejük, azért mégis jó lesz határt szabni az elégtelenségnek és keserűségnek.

*Apró szikrákból nagy tüzek támadtak már!*

Nemcsak becsületes munkásemberek tiz-ezreinek az érdekében, de a közérdekre is hivatkozva sürgetjük meg most, ujesztendő küszöbén:

— *Mi lesz az emlékiratokkal?*

### Osztálygyűlés és osztályöntudat.

A Budapesti Napló-ban olvassuk a következő, nyilván vasutas tollából eredő fejtegetéseket, amelyek rászolgálnak arra, hogy vasutasok széles körében is elolvassák:

Van-e a vasutasok között osztálygyűlés? Van. Sőt nincsen talán egy társadalmi réteg sem, amelynek tagjai között az osztálygyűlés olyan erősen volna kifejlődve, mint éppen a vasutasok között. — Oka ennek az az ostoba merevség, amelyet a különböző kategóriák között találunk.

Helyesen koldus-büszkeségnek nevezhetjük, mert csalódásig hasonlít ahhoz, amikor a vak koldus büszke fölénnyel szól a bénáról.

Ha azonban figyelmesen vizsgáljuk a vasutasok soraiban mutatkozó antagonizmust, azt tapasztaljuk, hogy az osztálygyűlés abban a mértékben csökkenik, amely mértékben nő az elnyomatás. Tehát a kisemberek között már sokkal kisebb mértékben van meg, mint például a hivatalnok-osztályban. S ez az egyedüli vigasztaló jelenség a jelenlegi szomorú viszonyok között. Elvitathatatlan, hogy az erkölcsi erő, a szervezkedési képesség csakis a kis emberek között nyilvánulhat meg, mert erre a magasabb rangú tisztviselők a magukba szívott egyoldalú társadalmi felfogás miatt merőben képtelenek.

A vasutasok jövője tehát a vasutasok proletárságának, az altiszteknek, a szolgáknak és a munkásoknak kezébe van letéve, mert csakis ezek a kisemberek tehetők osztálytudatosakká, ami a helyes szervezkedés elengedhetetlen kelléke s minthogy ezeknek érdekei a legelhanyagoltabbak, tehát a közel jövő vasutas-szervezkedésének is ezek lesznek és csakis ezek lehetnek a bázisa.

Hogy a nem osztálytudatos szervezkedés mit ér, azt legjobban láthatják, ha a vasuti munkás-szövetség életerős működését összehasonlítják a szentkoronás szövetség tehetetlen vergődésével, mert amíg amaz figyelmenre méltó eredményekre hivatkozhat, addig emez tagjainak még díjtalan jogsegélyt sem tud nyújtani, mert ügyészei egyéb díjazás hiányában kénytelenek a jogkereső tagoktól behajtani ügyvédi honoráriumukat.

Tudomásunk van például róla, hogy egy szövetségi tag, ki szolgálat közben szerencsétlenül járt, ügyének rendezését a szövetség útján dr. Lengyel Zoltán képviselőre, a szövetség ügyészeire bízta, aki az elért eredmény egyharmad részét kötötte ki honoráriumul, ami 1850 koronára rug. Lengyel Zoltán követelése teljesen jogosult; azért ügyvéd, hogy tudása útján keresse meg kenyerét, tehát eljárása teljesen korrekt volt. De a grófi szövetség eljárása esik súlyos beszámítás alá, amely eltűri azt, hogy jogvédelmet kereső fizető tagjai viseljék a költségeket akkor, amikor éppen azért lettek a szövetség tagjaivá, hogy ügyeiket a szövetség vezetősége az ő ügyészei által minden további megterhelésük nélkül vegye védelmébe. — Tessék az ügyészeket tisztességesen honorálni, ezt nemcsak ők, de a tagok is jogosan megkövetelhetik. — Erre is jó volna figyelmeztetni a szociális érzékről annyira híres grófi elnököt!



Egyet azonban értsenek meg a vasutasok kisemberei, t. i. azt, hogy jóllakott ember nem vezetheti az éhezők seregeit. Mit ért ahhoz egy 7500 holdas nemzeti gróf, hogy mi faj a vasutas-proletárnak?

### Vasutassors.

Nagybecskerekéről írják: Miután a nagybecskereki állomáson a forgalom nagy és kevés a forgalmi személyzet, az állomásról csak egyszerűen elküldenek a pályafentartáshoz, hogy ennyi meg ennyi ember kell, mint kisegítő fékező.

A pályamunkások persze nem szívesen mennek erre a munkára, mert gyakorlatlanok, csak kifelé mennek mint fékezők, de hazafelé már nem. De ha azt mondják, hogy nem akarnak utazni, akkor mindjárt kiteszik a szűrőket.

E hó 17-én a pályamunkásokkal kirendelték Karsai Pált a temesvári vonatra, Karsay Józsefet a zombolyai vonatra és Karsay Ferencet a pancsovai vonatra, mint kisegítő fékezőket. Karsai Ferenc rendben odaért a vonattal Pancsovára. Ottan még egy kis tolatásuk volt és Karsainak megparancsolták, hogy a kocsikat akaszsa össze. Mivel most ez a fagyos idő van és éjszaka  $\frac{1}{2}$  12 órakor odaérkezett a vonat, a sötétségben, a kocsik összekapcsolása közben elcsuszott és elesett oly szerencsétlenül, hogy a jobb karja a sínre ért, a kocsit átment rajta és levágta.

Majd most bizonyosan ráfognak, hogy saját vigyázatlanságából történt.

Marosvásárhelyről írják: Az itteni vasuti állomásra az új Heimann-féle gőzmalomhoz egy 50 métermázsás gőzkazán érkezett. Amint a gőzkazánt a vasuti kocsiból leemelni akarták, az ráesett Lukács Miklós napszámra és agyonzúzta. Lukács özvegyet és több árva hagyott hátra.

Körmentről írják: A Budapestről Grácba menő 624. számú gyorsvonat, mikor elhagyta Körment állomást, az állomástól számított első örháznál hibás váltóigazítás következtében nekiment a németújvári szárnyvonal vonata mozdonyának. Az utóbbi mozdony fűtője és vezetője lebuktak, a mozdonyvezető karján, a fűtő pedig gyomrán sérült meg. A mozdony teljesen hasznavehetetlenné vált. A gyorsvonat mozdonya kevésbé rongálódott meg; ellenben a kocsik közül egy teljesen elpusztult, három pedig hasznavehetetlenné vált. A gyorsvonaton alig voltak utasok és senki sem sérült meg. A vizsgálatot megindították.

### KÜLFÖLD.

**Munkásválasztmányok a szász állami vasutaknál.** 1907 január 1-én kezdik meg a működésüket a munkásválasztmányok. Számuk lesz 22. Kötelességük lesz ezeknek: 1. Ama panaszokat, kivánságokat, terveket megtárgyalni, amelyeket a vasuti munkások hozzájuk terjesztenek és ezek felett véleményt mondani. 2. Az igazgatóság kivánságára véleményt adni azokról az intézkedésekről, amelyekkel a baleseteket meg lehet akadályozni, továbbá szakvéleményt mondani a munkásjóléti intézményekről. 3. Amennyiben nézeteltérések mutatkoznak, a munkásokat, azokat, ha erre felszólítást nyernek, kiegyenliteni.

Ezek a munkásválasztmányok 3—12 tagból fognak állani és titkos szavazással választatni. Szavazó minden oly munkás, ki 21 éves és legalább egy évig a vasut szolgálatában áll; választható pedig minden 30 éves munkás, aki egy évig az illető munkáscsoportnál végezte szolgálatát. Az elnökséget egy magasabb rangú hivatalnok tölti be.

Szervezetünk már régen sürgeti a munkásválasztmányok létesítését. Vörös László meg is ígérte, de Kossuth Ferenc mélyen hallgat róla. Most, hogy legutóbb Ausztriában is behozták az államvasutaknál, remélhetőleg Kossuth ő nagyméltósága is megembereli magát. Ideje volna!

### Szövetségünk közgyűlése.

A vasuti munkások országos szövetsége 1907. évi február hó 2—3-án Budapesten a Társadalomtudományok Szabad Iskolája előadási termében, VII., Damjanich-utca 26. sz. alatt tartja évi rendes közgyűlését.

#### Napirend:

A központi vezetőség jelentése.

A felügyelő választmány jelentése és a felmentvény megadása.

Új vezetőség megválasztása.

Indítványok.

A helyi csoportok képviselője az alapszabályok értelmében a következő módon határozatokat hoz: Minden egyes helyi csoport vagy befizetőhely 50 tagig egy küldöttet küld ki. Minden 50-en felüli töredék ugyancsak egy küldött küldésére jogosít. Oly csoportok, amelyek több küldött kiküldésére vannak jogosítva, mandátumaikat egy küldöttre is átruházhatják, de háromnál több megbizatással egy küldött sem bírhat.

Minden helyi csoport annyi szavazattal bír, ahány küldött megválasztására jogosítva van. A kiküldöttek számát azon tagok száma határozza meg, akik után a közgyűlés egybehívása előtti hónapban a járulékok a központba beküldtek.

A helyi csoportok két héttel korábban kötelesek a központi vezetőséget a küldöttek számáról értesíteni, hogy azoknak a megbízólevél elküldethessék. A napirendre vonatkozó indítványok legalább 8 nappal előbb írásban beküldendők a központi vezetőséghez.

#### Munkástársak!

Terjesszétek mindenütt a „Magyar Vasutas“ zsebnaptárt.

### Konzum.

— Ujévi beszámoló. —

A fogyasztási szövetkezet munkástagjainak jogos váltókövetelése van.

Munkástársaink bizalmukat előlegezték a szövetkezet igazgatósági tagjainak, midőn őket az 1905. és 1906. évi közgyűlésen megválasztották, ezek pedig a váltóaláírásnál is kötelezőbb fogadalmat tettek, hogy a bizalomnak megfelelően megfizetik a konzumot a gyomtól és ezt a mindnyájunkra nézve nagyfontosságú jóléti intézményt arra a színvonalra emelik, melyre emelkednie kell, hogy valamennyiünk igényeit kielégíthesse.

A váltó első ízben a most ránk hajnalodó új év április havi közgyűlésén jár le.

A tagok számon kérik a tettigéreteket és az igazgatóság — hisszük, — be is fogja bizonyítani, hogy az előlegezett bizalommal vissza nem élt, hogy hűségesen sáfárkodott.

Az igazi beszámolás ugyan majd csak a közgyűlésen fog elkövetkezni, de lapunk, illetékes helyről nyert adalékokból már ma is, az esztendő végén, képet nyújthat olvasóinak nemcsak arról, ami a lefolyt idő alatt történt, de arról is, ami a mai napig még meg nem történhetett.

Mielőtt azonban az elmúlt esztendő történetének megírásába fognánk, olvasóink szíves engedelmével rövid visszapillantást vetünk az azt megelőzőt eseményekre.

Az 1905. esztendő tavaszán mozogni, zsongani, zsiabongani kezdett a budapesti munkások hadserege. Öntudatra ébredésük már korábbi keletű, de ebben az időben főképp a konzum volt az a bizonyos elemek által jól elsáncolt erőd, melyet beveendő volt, ahogy sem lévén képes megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy éppen erre az általuk fenntartott és nagygyá tett intézményre ne gyakorolhassanak semmiféle befolyást.

És az öntudatra ébredésnek ebben a tekintetben is a legnagyobb jogosultsága volt.

Hiszen azzal mindenki tisztában van, hogy egy fogyasztási szövetkezetnek nem azok a fenntartó elemei, akik a vállalkozásban, busás kamatok reményében, tőkéiket helyezik el, hanem maguk a fogyasztók, akik tömegük erejével adják meg az eszközöket arra, hogy az intézmény magas szoros feladatának megfelelően. Azok a közletről érdekeltek, akik ebben a szövetkezetben évtizedeken át mint vezetők domináltak, sokáig rejtegették, tagadták, hogy ez az erő a munkásoké, de ma már kétségtelen, hogy a tagok, a fogyasztók háromnegyed része munkásokból áll.

És éppen ezt a háromnegyedrészt tartotta távol a vezetőségtől a régi rendszer mesterséges uton, mert, míg a huszonnégy igazgatóból huszonhárom rendszerint „belődött“ kinevezett volt, munkást mindig csak egyet választottak és ez is csak a fajta „díszmunkás“ lehetett, felügyelő-bizottsági tagnak meg éppenséggel csak a hivatalnok mondott alkalmasnak.

Nos, ezt az előítéletet le kellett rombolni és le is rombolta a munkásság.

A döntő ütközetet persze alapos szervezkedés, ádáz küzdelem előzte meg és ebben a harcban lapunk volt a legelső zászlóvivő. Az ellenfél eleinte struccpolitikát követett, fülét a homokba temette s azt hitte, hogy ha nem hallja a szél zugását, a vihar nem éri. De a munkásság ernyedetlenül folytatta a munkát. Legjobbaink álltak harcra, hogy szóval és tettekkel támogassák a mozgalmat. Gyűlés gyűlést ért. A buzdító, magyarázó, felvilágosító hírlapi cikkek tömegesen láttak napvilágot és lángoló betűkkel nyomtatott röpiratok özönlöttek szét az országban, hirdelve, hogy: itt az idő, a magyar vasutak munkásságnak most kell megmutatnia, van-e öntudata vagy örök rabszolgasors az, amire született?

Megmozdult azután az ellenfél is. Dölyfős lomhaságát mégis csiklandozta kissé a munkások hatalmas tetteje. Néhány lagymatag cikk jelent meg dr. Murányi Gyula szövetkezeti titkár tollából a Vasut-ban, ebben a minden pézsmailattól mentes lapocskában, de azokat a mi lapunk, a Magyar Vasutas rögtön izekre szedte.

„No hát“, — mondták dölyfösen — „majd találkozunk a szavazásnál“.

És találkozunk. És olyan bukást, amelyet a dölyfösök buktak, olyant nem pipált még Európa.

Hiába való volt minden erőlködés, minden hatalmi szó, mely a kinevezetteket táborukba kergette, hiába való volt az csalafintaság, melylyel szavazólapjaikat legbiztosabb embereiknél helyezték el, a munkásság tömör oszlopát áttörniök nem lehetett és a munkás-lista győzedelmesen került ki az urnából.

Ez volt a vasuti munkásság legelső fényes diadala!

És most áttérhetünk az azután történtek elmondására.

A munkásság ebben az időben még kisebbségben volt az igazgatóságban, mert mindössze 10 tagot vihetett be a választáson és pedig 7 munkást és 3 velük küzdött kinevezettet. A többség még mindig a régi rendszer hive volt.

De ez a kicsi tábor is derekasan látott hozzá a tisztogatás munkájához és megtett mindent, amit a megnyilatkozó ellenszennvel és ellenakcióval szemben emberi erővel megtenni lehetett.

Mert, hogy a konzervatív szellemű régi emberek között nagy volt az ellenszenn, az természetes. Nekik sehogy sem tetszet, hogy kéréses tenyerű, szókimondó munkások foglalnak helyet annál az asztalnál, amelyik mellé huszonkét éven át csak az jutott, aki arra talpnyalással szerzett jogot.

Az ellenszenn különféle módon nyilvánult meg. Legelső dolga volt a vert csapatnak, hogy a törvényszéknél a közgyűlési határozatok megsemmisítését kérelmezze. Az új igazgatók tettejét megbénító ez a pör csaknem egy évig tartott.

A legnagyobb akadályokat a régi gond-



nok gördítette eléjük, akihez 10 esztendő sulyos feltételű szerződés kötötte a szövetkezetet. Ez az ember joggal élt a gyanuperrel, hogy neki pusztulnia kell, elkövetett hát mindent, hogy az új igazgatóság működését megnehezítse, sőt lehetetlenné tegye. Üdvös újításokról hallani sem akart. Ami változtatást az új irány követelt, az mind rossz volt. Neki csak az volt jó, amint a régi copf teremtet meg.

Megtagadott minden felvilágosítást az ügynevetre nézve és a tudatlanság színében ügykezett feltüntetni az új igazgatókat, kikben azonban embereire talált, úgy hogy végre is beteget jelentett és megszökött tátravidéki villájába — nyaralni.

Újabb nehézségek támadtak. Az új igazgatóknak nem volt szakemberük, a személyzet is bizalmatlan volt irányukban, úgy annyira, hogy szinte csak tapogatózva haladhattak a megkezdett úton. De nem csüggelek és fáradságot nem kimélve, éjt-napot egybevetve, haladtak előre.

Közben más veszedelem is fenyegetett. Az új igazgatók némelyike, sajnos, a magunk kreaturái, intrikát kezdett szőni a munkásság ellen. Ezek a gyalázatoságok ismeretesek. Nem térünk ki rájuk, de megőrizzük emlékezetünkben intő példa gyanánt, hogy mennyire óvatossá kell lennie a munkásságnak a „jó barátok“ megválogatásában.

Szeptemberben, öthavi távollét után ismét visszatért a régi gondnok, ám csak azért, hogy október végén teljesen megváljon a szövetkeztől. Gyomra nem vette be az új rendszert. De ebbe az örömpohárba ürmöt csepegtetett az a körülmény, hogy a szövetkezet ismét szakerő nélkül maradt egészen a következő év július haváig, midőn az újonnan választott gondnok belépett.

Ellenségeink természetesen el nem fojtott kárörömmel nézték ezt a vergődést. Vízjogva repkedtek felettünk a dögmadarak és káromva hirdették a fogyasztási szövetkezet közeli bukását, a munkásság felsülését. A legnagyobb lármát az a néhány tőkepénzes csinálta, aki a munkások bevonulásával riadva vont a tőkét a szövetkezetből és fennen hirdette, hogy a szövetkezet nem lesz képes fizetési kötelezettségeinek megfelelni.

A kivonult tőke már az első félesztendőben körülbelül 150.000 koronára rugott, de rázkódtatást nem okozott sem ez, sem a többi aknamunka. Hitelbe egy pillanatra sem kellett vásárolnunk. Korai volt hát a kárövéndés.

A jég már meg volt törve. Az új igazgatók hathónapos ernyedetlen szorgalma meghozta gyümölcsét. Tapasztalataik megvoltak, a személyzet rokonszenve is kezdett feléjük hajlani — a renitensek meg a kártokozók eltávolítottak — és félesztendői küzdelmes munka után azzal a nyugodt öntudattal kezdhették meg a második időszak munkáját, hogy tehetségük szerint az első hat hónap alatt is emberül megállták helyüket.

Hangsúlyoznunk kell itt, hogy a munkásság működése tulajdonképpen csak 1905. évi június havában kezdődött. Megemlítendő az is, hogy az első félév, melyre azonban a munkásság még semmiféle befolyást sem gyakorolt, meglehetősen rosszul záródott. Drága kötések terhelték az üzletet, az árak pedig rohamosan kezdtek hanyatlani és attól lehetett tartani, hogy a rossz eredményű első félév hátrányosan befolyásolja a második félesztendőt is, ami hatalmas fegyvert adott volna az ellenség kezébe.

De nem így történt. A második félesztendőben ellenségeink minden törekvése dacára, kiköszörültetett az első félév csorbája és az egész esztendei mérleg semmiképp se maradt az előző esztendő eredménye mögött.

Ilyen viszonyok között kezdődött a második esztendő és ennek vázlatos történetét a következőkben adjuk:

Ez a második esztendő is küzdelmekkel indult meg. Az 1906. évi április hó 22-én

tartott közgyűlésig még sokat kellett harcolni. A régi klikk — most már felszaporodva és taktikával dolgozva — még egyszer felütötte fejét. Megint csak megbukott. És bukásába most se nyugodott bele: újból a törvényszék elé vitte a közgyűlés határozatait és ez a per még most is folyik, de eredménye előrelátható, mert a támadás indokainak nincs jogalapja. Ez a per azonban nem gátolta az eredményes munkát. sőt a keblünkön melengetett viperák némelyikének csipkedése sem.

A munkásigazgatók alkotni kezdtek.

A szövetkezetben a helyes gazdálkodás alapját az árubeszerezés megfelelő módja képezi.

Szövetkezetünknel ezideig az volt az elv, hogy csak bizonyos protezsált szállítóktól lehet a szükségletet beszerezni. A szabad verseny ki volt zárva. Ennek aztán nem csak az volt a következménye, hogy a közönség a protezsált kereskedők önkényének lett kiszolgáltatva, de az is, hogy a vezetőségnek az áruk minősége és mindenkorai átalakulása tekintetében alig volt látköre. A becézett szállítók diktáltak.

Ez most megszűnt. Mert ámbár kereskedői körökben óriási feltűnést keltett a munkások, szerintük a „szocialisták“ akcióba lépése és ámbár a kibuktatott ellenfél előszeretettel kürtölte világgá, hogy a rekonstruált szövetkezet még árut sem fog kapni, a kereskedők és különféle szállítók, amint híre ment, hogy szabad a verseny, özönével jelentkeztek árucikkeikkel. Egyetlen kivételt képezett a tej. Ennek egyik régi szállítója egyenesen kijelentette, hogy *szocialistáknak* nem ad többé tejet. S miután az akkori gazdasági viszonyok, a nagy tehén- és takarmányszükség, gyalázatos eljárásának bő tápot nyújtottak, addig srófolta a tej árát, míg csakugyan fel kellett vele bontani az egyezséget. Azóta százszor megbánta a makacsságot ez is. A tejügy sok ideig egyáltalán nagy gondot okozott az új igazgatóságnak. Sok volt a mizéria. De ez is megszűnt és ma már a régi 2000 liter helyett napi 3500 litert szállít a szövetkezet a tagok meglegedésére és reméljük, hogy az igazgatóság oda fog törekedni, hogy ez a meglegedés még teljesebb legyen.

A munkás-igazgatóság megoldotta az ingyen való házhozszállítás kérdését is, amiről az elődök azt mondták, hogy lehetetlen. Október óta vigan folyik az ingyenszállítás és habár nagy költséggel jár is, de — telik.

Praktikus új cikkeket fokozatos bevezetése az igazgatóságnak fő gondoskodása tárgyát képezi. A nyár óta kapható jó minőségű és olcsó munkásöltönyök igen keresettek, a célszerű és olcsó evőeszközök, vas- és bádogedényeműek, konyhaeszközök, ébresztőórák, melyeket a szövetkezet csaknem haszon nélkül ad, hovatovább a háziasszonyok kedvenceivé lesznek.

Olcsó és izletes burgonyát szerzett be a vezetőség. A szövetkezet burgonyájának eddig nem volt jó híre. Ma ez is megváltozott. Tavaly csak mintegy 40 kocsirakomány burgonyát adott el, pedig akkor ebben a cikkben általában nagy hiány volt, az idén már, dacára a nagy és piszkos konkurrenciának, amire még visszatérünk, ötven waggon burgonyát adott el a szövetkezet és a mennyiség jövőre bizonyára még emelkedni fog.

Bevezették a kenyérárusítást is és mert a kenyér jó és olcsó, nagy keresetnek örvend.

A lisztre, ami a családok legfontosabb szükséglete, annak előtte sok volt a panasz. Az igazgatóság ma a legelső malmok egyikétől szerzi be a lisztet. Drágábban fizeti, mint régen, de jót ad — és a panaszok megszűntek.

Lenézett munkás-igazgatóság legelső nagyobb tékozlása volt, hogy mintegy 40.000 koronányi költséggel házat épített Debrecenben és árudát létesített, ami a debreceni vasutasok régi vágyát elégitette ki. A második árudát legközelebb és pedig már a

következő tavaszon, Zólyomban építik meg. A telek már meg is van vásárolva.

Igy pazarolnak a munkások, de bár csak több is tellenék az ilyen tékozlásra.

A házépítésekkel kapcsolatosan egy olyan intézkedést kellett tennie az igazgatóságnak, ami sok tagnál visszatetszést keltett.

Szokásban volt eddig, hogy a szövetkezet egyes üzletrészeket alapszabályszerű felmondás nélkül év közben és bármikor kiszolgáltattott a tagoknak, természetesen a kamatról való lemondás esetében. Tehette, mert a nagytőkéseknek meg viszont 6%-ot fizetett és így pénzt bőven kapott. A tagok nagy része hozzá is szokott ehhez az úgynevezett kedvezményhez és ha valakinek 5—6 forintja már volt a szövetkezetben, azt rögtön kiszedegette. Nem állítjuk, hogy mindenkor szükségtelenül, de bizonyára igen gyakran csak azért, mert könnyen hozzájutott.

Említettük azonban, hogy a nagy átalakulás hírére a nagyobb tőkék tulajdonosai siettek pénzüket „menteni“. Ők ugyanis azt hitték, hogy annak a hajónak, melyet ezután munkásemberek fognak kormányozni, okvetlenül el kell süllyednie és a süllyedő hajóról sietve menekülnek — bizonyos állatok. Ég velük! Nincs szükségünk rájuk.

Ámde a nagyobb befektetésekhez, építkezésekhez még is csak kell a pénz. Elhatározta tehát az igazgatóság, hogy az üzletrészek kiszolgáltatása körül szigorúan az alapszabályok határozmányaihoz ragaszkodik és az üzletrészeket csakis három havi felmondás esetén, a felmondást követő egy év alatt fizeti ki s kivételt csak méltányos esetekben tesz. Egy másik oka ennek a határozatnak az új szövetkezetek alakulása volt, amiről még majd szintén beszélünk. A szentkoronások nagyhangú szövetkezet-alapítói ugyanis eget-földet ígértek újonnan belépő tagjaiknak, akik felülve a nagy dobnak, nagy számban kezdtek a mi szövetkezetünkben ki- és amoda belépni. Szövetkezetünk igazgatósága azonban előre látva az új szövetkezetek tarthatatlan voltát, ezzel a határozatával némileg a könnyű kilépésnek és ezzel a tagok felültetésének is gátat akart vetni.

A határozat azonban nagy visszatetszést keltett s ellenségeinknek is újólag víz volt ez a malmára, mert megint világgá kürtöthették, hogy ime: a munkásigazgatók milyen rosszul gazdálkodnak; már az üzletrészeket se képesek kifizetni. Biztos a nagy szövetkezet bukása!

Hitvány, gaz állítás volt biz ez, mert hiszen a szövetkezet 135.000 koronát kitevő tartalékalapja még ma is érintetlen, de azt be kell látnia mindenkinek, hogy a szövetkezetnek, mely évente több mint két és fél millió koronát forgat, forgatókére szüksége van. És mi a magunk részéről is csatlakozunk az igazgatóság abbeli kéréséhez, hogy *minden tag úgy rendezkedjék be, hogy legalább egy üzletrésze teljesen befizetve legyen a szövetkezetnél*. Igaz, hogy szegény munkásembernek 20 korona sokszor nagy összeg. De viszont igaz az is, hogy ez a betét nem elveszett pénz, hanem olyan, mely a betevő tulajdona marad és busás kamatot hoz a jó és olcsó árucikkek és a még tervezett újabb alkotások révén. Újat és jót alkotni pedig csak megfelelő tőkével lehet.

Ad vocem: jó és olcsó árucikk.

A dühös ellenség az év folyamán gyakran kiabálta, hogy a fogyasztási szövetkezet cikkei sem nem jobbak, sem nem olcsóbbak, mint másutt.

Hát ez a vád egyszerűen igaztalan. És hogy egyáltalán nem heitálló, iefényesebben igazolja az a körülmény, hogy *szövetkezetünk forgalma 1906-ban mintegy 200.000 koronával növekedett*. Emelkedett a készpénzzel fizetők száma is, — ezek az összességnek körülbelül felét teszik — már pedig, ha egyéb nem, de az az egy feltétlenül bizonyos, hogy a *saját jó pénzéért senki se menne vásárolni a szövetkezetbe, ha másutt jobbat és olcsóbbat kapna*. Panaszok nagy ritkán vannak ugyan — ez az ily óriási



üzletnél elkerülhetetlen —, de ha az igazgatóság tudomást szerez róluk, rögtön orvosolja is.

Es most egynéhány szót a vissztérítésről. Minden agyarkodás dacára ezt is megcsinálták a megvetett munkásigazgatók.

Es ámbár a második félév üzleteredménye még ismeretlen, az első félév üzleti adataiból ki lehet számítani, hogy körülbelül huszhuszonötezer korona az az összeg, mely nyereségrészesedés címén, az üzletrészek után esedékes kamatokon kívül szétosztható lesz.

Nagy eredmény ez, különösen, ha tekintetbe vesszük a nehézségeket, melyeket ellenfeleink az új igazgatóság működése elé gördítettek és azokat a rendkívüli kiadásokat, melyek az üzletet a lefolyt esztendőben megterheltek. A szövetkezet egyik lova már két évvel ezelőtt, egyik meg az idén elhullott és három másikat előregedése miatt ki kellett cserélni. A központi irodát, a személyzet egészségi viszonyaira való tekintettel, 1000 koronán felüli költséggel át kellett alakítani. A leltári tárgyak, az üzletek címtáblái el voltak hanyagolva, azokat javítani kellett. Sok ezer korona költséget okozott mindez, de azért mégis lesz vissztérítés, mert kell lennie. Az idén még kevesebb, jövőre már több, mert a rekonstruált igazgatóság becsületes munkát végez, intenciója nemes, tiszta és önzetlen.

Es a munkának még nincs vége. Sok és nagy feladat vár a rekonstruált igazgatóságra. És sok küzdelem a munkásságra is, mert ellenségeik még mindig nem adták fel a harcot és a legközelebbi közgyűlésen még egyszer, de talán utoljára megkísérik, hogy kezeikből kicsavarják a diadal zászlaját.

Elbiznunk hát nem szabad magunkat, küzdenünk kell tovább — az összetartás szent jegyében.

Cikkünk végén nem hagyhatjuk megemlítettlenül azt a handabandát, melylyel a szentkoronások az ő saját külön szövetkezeteiket megalakították.

Eleintén csak az volt a jelszó, hogy szervezkedni kell a munkások ellen és a munkásigazgatókat ki kell bukkatni! (Igy, dölyfösen, három k-val.) No, de ez nem sikerült.

Akkor hát meg kell alakítani az új szövetkezeteket és a régi szövetkezetet ilyen módon lehetlenné tenni! Pénzt ad a földmivelésügyi miniszter, meg a szövetség, amennyi csak kell!

A balgák!

Azt hitték, hogy a szövetkezetek vezetéséhez, még pedig olyanokéhoz, melyek a miénket megbuktassák, elegendő a pénz meg a nagy-nagy hang; értelem, tudás nem kell hozzá s mégis lesz potom pénzért árucikk és emellett busás jüvedelmű állás feles számban a kiabálók számára.

Nos, megalakították például a déli kerület szövetkezetét és mi történt?

Első nevezetes ténykedésük volt itt, hogy jelentékenyen olcsóbb burgonyát kínáltak a tagoknak a mi szövetkezetünk burgonyájánál — csak amugy a konkurrencia végett. Am mindjárt ebbe az üzletbe fényesen belesültek. Burgonyájuk apró volt és hitvány, rossz minőségű. A nyakukon maradt és egyik igazgatójukat megbuktatta.

Bevásárlási könyvecskéiken ott fényeskedik, hogy az elért haszon a jövő évben eladásra kerülő árucikkek olcsóbbá tételére fog fordíttatni. Akárcsak az a bizonyos vendéglős, aki azt írja ki a cégtáblára: ma pénzért, holnap ingyért. Neki persze mindennap ma van.

A legérdekesebb azonban az, hogy két leglármásabb igazgatósági tagjuk visszatért a mi szövetkezetünkhöz bevásárolni és marcipánnal sem tudják őket visszacsalogatni.

Az árucikkek minőségéről és áráról, jobban mondva belső értékéről nem szólunk. Tessék bárkinek is megpróbálni és összehasonlítani tenni. *M* nem félünk ettől a kísérlettől.

Bukást nem jósolunk, de ily körülmények

között lehetetlennek tartjuk, hogy ez a szövetkezet a tagok javát előmozdíthassa.

Es van-e létjogosultsága, szükség volt-e rá a régi szövetkezet Bethlen-utcai árudájának közvetlen közelében, itt Budapesten, ahol a régi szövetkezetnek hat árudája van?

Nem, nincs rá szükség. Ennek a szövetkezetnek a szülőanyja a bosszuállás volt és a bosszu — rossz tanácsadó.

A vidéken létesült szövetkezetekről ma még nem szólunk. Egyes helyeken van létjoga, nem a szövetkezetnek, de szövetkezeti árudának. Az azonban bizonyos, hogy ezeken a helyeken is inkább megcsinálhatta volna az árudákat a régi erőteljes, hatalmas és mindinkább felvirágzó szövetkezet, a konzum, mint a szentkoronás szövetség, ha azok a bizonyos anyagi eszközök neki bocsáttatnak rendelkezésére. Az adott körülmények között és a rendelkezésére álló eszközökkel azonban csak ott létesíthet új árudákat, ahova telik. Ma csak Debrecenben és Zólyomban, holnap-holnapután talán már másutt is.

Haladása azonban biztos, mert alapja szolid és működésének indító rugója — nem a bosszuállás. —l. —l.

## Temetünk.

Egy közös nagy ravatal áll előttünk, a melyhez minden élő lény egyenlő joggal zárandokol, mert ez a nagy halott, amely kiterítve áll előttünk e ravatalon, mindannyiunkké volt, mindannyian egyenlő szeretettel ragaszkodtunk hozzá, mert az a reménység, ami születése napján körülfogta, mindannyiunk reménysége volt.

Nem a gyermek a szülőt, nem a testvér a testvért, nem a harcos a jó bajtársat, de még csak nem is a harcoló hős ellenfelet gyászoljuk ez alkalommal, csupán egy kimult esztendőt, az 1906-ot.

Ha a szülő, testvér, jóbarát stb. ravatala előtt állunk, a mulandóság eme könnyörtelen megnyilvánulása akarunk ellenére is azt a megrendítő hangot sugja füleinkbe: ez a te sorsod is.

Igy van ez a világ fennállása óta és így lesz mindaddig, amíg a nagy természetnek egy nem várt nagy haragja el nem söpri az egész mindenséget.

Aki korábban jött és hamarabb végezte munkáját, azt hamarabb viszi el a fejlődés útjából a mulandóság, hogy helyét újabb erővel töltsse be a teremtés bölcs intézkedése.

Egy halandó emberi lény ravatalánál állva egy kis áttekintést engedhetünk meg magunknak az illető multja fölött és aszerint örökitjük meg emlékezetünkben, amilyen mértékben javára vagy kárára volt életében az emberi társadalomnak.

Ezzel aztán körülbelül vége is szokott lenni mindennek ő vele szemben, de ösztönszerűen elkezdjük szemlélni annak a működését, aki a megüresedett helyet betöltötte.

Majdnem ugyanazt tehetnénk a most előttünk álló ravatalon kiterített 1906. évvel is, azonban nem szabad elfelednünk egyet, t. i. azt, hogy amíg egy halandó ember cselekvési jogokkal van felruházva halála napjáig, addig az elmúlt 1906. meghalt év csak eszköz volt, hogy a sok-sok millió cselekvő munkájának az emléke az ő nevéhez fűződjék.

Ez a körülmény teljesen feljogosít minket, vasutasokat is, hogy az 1906. év nevéhez fűződő eseményeket elbírálva, ne csak eszökt és történeteket tartsunk szem előtt, hanem a bírálat alkalmával az egyes cselekvők ténykedését is bevonjuk a szemlélődés sorozatába és aszerint mondjunk ítéletet.

Természetesen a cselekvők között kinek-kinek a maga számlájára írva egy jót, mint rosszat, aminek ő volt az előidézője.

Ha az eseményeket összevonva, az abban foglalt jót és rosszat mind az 1906. év számlájára akarunk írni, úgy az emléket a legalkalmasabban úgy örökökithetnénk meg, ha az emlékkönyveinkbe röviden e kis megjegyzést írjuk:

Az 1906. év nagyon hasonlított egy szépen kifestett arcú dámaéhoz, akinek a kizárólagos kenyerere a kacérkodás, aki mindenét odaigéri, hogy a hiszékeny udvarlókat becsaphassa, de hátatfordít, ha az ígéretek, betartására kerül a sor, vagy egy a derekára kötött piros szalaggal inti türelemre az ingerült várakozót, jelezve, hogy az ígéretek most nem teljesítheti.

De ránk, vasuti munkásokra sokkal nagyobb fontossággal bír e kérdés, semhogy ily röviden siklanánk át a dolgon.

Nekünk feltétlen meg kell állapítanunk, hogy mi jót és mi rosszat hagyott e kimult esztendő részünkre maga után hátra, valamint meg kell állapítanunk azt is, e sok roszból mennyit írjunk ki az ő és mennyit a mások számlájára. Önmagunk iránti kötelességünk ez már, annál inkább is, mivel azok azok a cselekvők, kik eddig működtek, kik nem egyszer mindent megígértek. Még a jövőben is itt lesznek láthatók, ami a multak tapasztalatai szerint csak arra lehet jó, hogy a jövő ujszülött esztendő jegyében is nagyon sokszor fogják felkötni derekukra a tilosat jelző piros szalagot, amikor őket az ígéretek betartására figyelmeztetjük.

A kimult év eseményeinek az elbírálása folytán megállapíthatjuk, hogy születésekor megígérte nekünk vasutasoknak, miszerint eljuttat bennünket az ígért földjére, de most, amikor a ravatal körül állunk, meg lehetünk győződve, hogy a purgatóriumba vezetettünk.

Es ha már ily súlyos csalódás ért bennünket, vajjon ki birna nyugodt maradni addig, amíg a sérelmek eredeti okát és tényleges szerzőjét nem ismeré.

Hogy az 1906. év jegyében érhetett volna bennünket sokkal több kellemes meglepetés, mint a mennyi csalódásban volt részünk, azt fényesen igazolja a megboldogult évről az első harmadrésze, amikor még a cselekvők között ott láttuk a megkötözött kezű Vörös Lászlót, akinek a vasuti munkások és egyéb alkalmazottak iránt tanusított jó indulata számtalan esetben tettekben is megnyilvánult. Ez a rövid idő majdnem elhitette velünk, hogy közelg a megváltás órája, amikor a sok évi nyomorgás után egyszer valahára kerülnek jóakaróink, akik megelégetve a sok évi szenvedéseinket, nélkülözésünket és rab-szolga elnyomatásainkat, segítségünkre jönnek és megszabadítanak bennünket a kínos, lelket ölő, méltatlan elnyomatás alól. Számtalan porkolábnak lehetlenné tette a féktelen dühvel folytatott garázdálkodásait, sőt méltányosnak elismerte, hogy egyesüléssel megteremtsük a lehetőségét annak, hogy mint egy családhoz tartozó jó testvérek, szükség esetén, egymást megvédhessük.

Amint a jóból az elnyomottaknak csak nagyon ritkán és akkor is igen rövid ideig részesülhetnek, úgy ez is csak pünkösdi királyságnak bizonyult.

Hogy ez így történt, abban talán még képesek lettünk volna belenyugodni és teljes megnyugvással vettük volna fel a már megszokott küzdelmet az ujonnan megkezdett elnyomatást intézők ellen, ha nem ugyan azt az embert látnánk ma az intézők élén, akitől éppen az ellenkezőjét vártuk volna teljes joggal.

Vörösnek a helyét az az ember foglalta el, akinek a neve és folyton hangoztatott ígérétei elég garanciának ígértek arra, hogy szentül higgyük, hogy az öreg Gellérthegy hamarabb táncol csárdást, még a jó magyar cigány zene nélkül is, minthogy Kossuth Ferenc és még mások, akik az 1905. évi szerencsétlen nagy vasuti sztrájk elnyomatása idején a legméltányosabbnak ismerték el a vasutasok elkeseredését, nyilvánosan elítélték a kenyerért küzdők elnyomóit, hogy ők maguk még sokkal fokozottabb mértékben folytatják ugyanazt a munkát, amelyet amikor más volt az előkövetője elítéltek, sőt minden erejükkel ellenük dolgoztak.



**Kossuth** Ferenc már egy pár rózsás ígéretet tett a vasutasoknak, hol direkt, hol indirekt *Batthyány* Tivadar, az ismert miniszterileg szabadalmazott beszélő automata utján, de tettét még nem láttuk és amit mégis láttunk az nem volt más, mint egy többszínű fonálból összefonott hurok, amely a kenyérért küzdő, a szolgálat által agyongyőrt vasutasok mozgási szabadságát van hivatva guzsba kötni.

Az év első harmadában kaptunk engedélyt, hogy egymást, mint testvérek, a bajtól megvédelmezzük, a másik két harmadában elérünk odáig, hogy megkérdezzük, hogy mi köze X-nek az Y-ra mért sérelmekhez. Hát vajjon kell-e még több a csalódásból? Vagy ennyi csalódás után létezhet-e még oly elfogult emberi lény, aki be ne látná a kacér játék undorító mivoltát.

Mi azt hisszük, hogy nem létezik és ha mégis akad elvéve, az márgyógyíthatatlan vakágban szenved.

És amikor az előttünk álló ravatalon kiterített év eseményeinek bírálása után a zudított rossznak így nagy részét a **Kossuth** Ferenc számlájára írjuk, fel kell hogy említsük azt is, ami jót és dicséretet írhatunk a számlájára, mert tagadhatatlan az, hogy köszönni valónk is van.

Őnek, **Kossuth** Ferencnek, az ő ügyességének köszönhetjük azt, hogy a hosszú, évtizedes vakág után oly sok szegény világtalan ember szeméről hullott le a hályog. Egyedül ő volt ahhoz eléggé megáldva, a szükséges nagy tehetséggel, hogy egy ily nagy tömeg szem-operációt ily rövid idő alatt minden reménységet felülmúló eredménnyel végezzen.

Ezért elvárható minden vasutastól, hogy e nagy munkáért, hála fejében, megkíméljük a kiváló szem-operatort a vezetők szállításától és még a hosszuszakállu vezetőt haza küldik a laboratóriumba szolgának, a jövő évben pedig tágra nyitott szemekkel figyelik, hogy a számlára írott rossz eseményeket mily módon iparkodik a számla tulajdonosa a vasutasokkal szemben kárpótolni.

## SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

### A helyicsoportok közleményei.

A rákosrendezői helyicsoport 1907 január 9-én tartja rendes évi közgyűlését.

A püspökladányi helyicsoport jegyzője katonai szolgálatra bevonult, miert is helyébe Csáthi Imre munkástársat választották meg.

A piskii helyicsoport 1907 január hó 13-án tartja a „Fekete szőlő“-höz címzett vendéglőben évi rendes közgyűlését a következő napirenddel:

1. A vezetőség beszámolója az évi működéséről.
2. A vezetőség felmentése.
3. Új vezetőség és küldöttek választása.

A petrozsényi helyicsoport 1907 január 16-án tartja évi rendes közgyűlését.

A kispesti helyicsoport helyisége „Munkás-Otthon“, Üllői-ut 125. Hivatalos órák és összejövetelek minden hó első vasárnapján délután 3-5-ig.

A szabadkai helyicsoport minden hó első vasárnapján vezetőségi ülést; minden hó második vasárnapján pedig taggyűlést tart a „Lichtnecker vörösházban“. Együttal kéri a tagtársakat, hogy úgy az összejöveteleken, mint a taggyűléseken pontosan jelenjenek meg, hogy kivéve a maguk részét a közös munkából, az összesség érdekét flyképp is előmozdítani igyekezzenek.

A rákoskeresztúri helyicsoport minden vasárnap délután 3-5-ig, a Pesti-ut 2. sz. alatti vendéglőben, hivatalos órákat tart. Kivételesen 1907 január 1-én,

délután 3-5-ig, ugyancsak lesznek hivatalos órák.

A lepsényi helyicsoport Vajda János helyébe Gretkovics József munkástársat választotta elnökül, helyébe pedig Vajda Jánost ellenőrnek.

A temesvári helyicsoport 1907 január hó 3-án, este 7 órakor, rendes havi taggyűlést tart, amelyre a tagtársakat okvetlen megjelenni kérjük.

A kisújszállási helyicsoport 1906 december hó 31-én, este 7 órakor, tartja évi rendes közgyűlését. Miután a napirenden az új vezetőség megválasztása is ki van tűzve, erkölcsi kötelessége minden tagtársnak a gyűlésen megjelenni.

A ceglédi helyicsoport 1907 január hó 7-én, este 7 órakor, évi rendes közgyűlést tart. A csoport vezetősége kéri a tagtársakat, hogy mentül számosabban jelenjenek meg.

Az érsekújvári helyicsoport 1907 január 1-től helyiségét a Vásár-téren lévő Simkó Vilmos-féle helyiségbe helyezi át.

A pécsi helyicsoport értesíti a pécsvidéki vasuti munkásokat, hogy 1907 január 6-án, délután fél 3 órakor, a „Hét fejedelemhez“ címzett vendéglőben, Kossuth-utca 20, tartja évi rendes közgyűlését az alapszabályokban feltüntetett tárgyszorozattal. Kívánatos volna, hogy az összes tagtársak pontosan megjelenjenek.

### Beszámoló.

Alakuló-gyűlés Karánsebesen. A karánsebesi munkástársak december 23-án alakították meg helyicsoportjukat. A gyűlés elnökévé *Ösztreicher* Lipót, jegyzőnek pedig *Bader* Mihály munkástársak lettek megválasztva.

*Farkas* Izor munkástárs a szervezkedés szükségességéről beszélt, *Ösztreicher* Lipót pedig rámutatott mindama sérelmekre, a melyek már a tömörülés folytán orvosoltattak. Végül a csoport vezetősége választott meg. Elnök lett *Bader* Mihály, pénztárnok *Eichelkraut* Ferenc, jegyző *Sarkady* Gyula, ellenőrök *Seszták* Lajos és *Költz* Rudolf, bizalmiférűk *Halász* G., *Zimmermann* Henrik és *Steinbach* Péter.

Veszteségünk. *Schmidt* Gusztáv istvántelki munkástársunk, szövetségünk tagja folyó hó 17-én *Korponán*, ahol kiküldetésben volt, rövid szenvedés után szívgörcsben elhunyt. Holtteste hazahozattatott s Rákospalotán, munkatársai nagy részvéte mellett tétetett örök nyugalomra. Emlékét tisztelettel fogjuk megőrizni.

### A szövetkezeti kérdéshez.

Magyarország munkássága ma már azon cél felé kezd haladni, amelyet a külföld szervezett munkássága már régebben megközelített s ez: a fogyasztásnak szervezése. A munkásság tudatára ébredt annak, hogy csak félmunkát végez akkor, ha a folyton emelkedő drágaságtól hajszolva, magasabb munkabért viv ki nagy küzdelmek árán, de ezzel szemben a kereskedelmi uzsora még magasabb, arra szabja a fogyasztási cikkeket. Ez ellen vette fel a harcot a szervezett munkásság s iparkodik odahatni, hogy fogyasztási szövetkezeteket létesítsen, hol nemcsak aránylag olcsóbb, de jobb es lelkiismeretesen kimért árut is kap.

A szövetkezeti társulás egyik legfontosabb érdeke a munkásságnak. Ebbe természetesen beleértjük a házbéruzsora ellen való védekezést is.

Az utóbbi években az ország több városában különösen divatba jött a munkásházak építése. Hangzatos jelszavakkal, üres frázisok puffogatásával adták ki a jelszót: építsünk munkásházakat, hogy a házbéruzsora ellen védekezzünk.

Ezen terv propagálói azonban többnyire fővárosi háztulajdonosok, építőmesterek s telekspekulánsok voltak. Jelszavuk mögött ismét csak a szegény lakosság kiszípolozása rejtőzött. Vagy ugymint a *Máv. gépgyára* a jószívűség jelszava alatt építették

munkásházakat, csak azért, hogy munkásait ezzel teljesen lekösse s őket szabadságuktól megfossza.

Hogy ez a terv nagyrészen csak terv maradt, azt a munkásság éleslátásának s a tervezők iránt való bizalmatlanságnak tulajdoníthatjuk s hogy a munkások tartózkodása nagyon is jó volt, azt a tapasztalat mutatta meg. Mert mi haszna van a munkásságnak egy olyan üzleti spekulációra alakult házcsoportépítésből, amikor ők pl. fizetnek házuk után 20 évi évi 300 koronát, hozzáadva a ház jókarban tartására évi 50 koronát, ez kitesz összesen 7000 koronát s 20 év után nem marad más, mint egy telek, amely megér 1500 koronát egyedül azért, mert az építőmester olyan anyagot használt az építészhez, hogy 20 év után a gerendái elkorhadnak, a falak minden méterre repednek ugyannyira, hogy 20 év után az épületet újra kell felépíttetni.

Vagy mi haszna van pl. a *Máv.* munkásoknak abból, hogy egy részüknek az igazgatóság házat épített, a ház árát ők már pár évig törlesztették, de mivel egyszer sztrájkba kényszerítette őket nyomorúságos helyzetük, az igazgatóság úgy törte meg sztrájkjukat, hogy a házaikból akarta őket kilakoltatni és az utcára akarta őket vetni.

A szövetkezeti alapon való házépitést mi üdvösnek, célravezetőnek tartjuk, ezt teljes erővel támogatjuk is, de csak úgy, ha a munkásság ezáltal nincs kiszípolozva, másrészt ezáltal nem veszti el egyéni szabadságát.

Ilyenformán építik a *Máv.* istvántelki munkásai házcsoportjukat. De amint halljuk, egy szövetkezet ismét van alakulóban, a tervezők valami *Fuchs* nevű rákosligeti telektulajdonos s egy *Kiss* nevű fővárosi építész. Bizottság is alakult már, amelynek tagjai fővárosi vasuti hivatalnokok, vasuti művezetők s egy-két postatiszt.

Távol áll tőlünk a szándék, hogy ezeket az urakat meggyanusítsuk, sőt feltételezzük róluk a legjobbat, azt, hogy hivatásuknak önzetlenül, becsületesen fognak megfelelni. De úgy halljuk, a vasuti munkásságot is akarják ezen házépitő szövetkezetbe bevonnani s a házakat Rákosligenen akarják építeni. Miután így a vasuti munkásokról is van szó, nemcsak illő dolog, de kötelességünk felszólalni s megmondani munkástársainknak a véleményünket, természetesen minden személyes szándék vagy célzat nélkül.

Mindenekelőtt egyet! Ha házcsoportokat építünk, a legcélszerűbb dolog egy már fennálló községbe beleilleszkedni, ahol nemcsak a szükséges közintézmények vannak meg, de a közteherviselés is kisebb, amennyiben az többrésze oszlik s így nem kell a pár száz munkásnak fentartani mindent. S hogy ez így van, mutatja az, hogy amíg egy községben a közteher kitesz egy magunkfajta munkásnál legfeljebb 20 koronát, addig pl. Rákosligenen, ahol a házépités tervezve van, kitesz a közteher 45-50 koronát.

Tehát ez már évi 30 kor. több kiadás. Nem beszélünk arról, hogy egy faluban megvan a piac, megvan minden fogyasztási cikk, addig Rákosligenre Pestről kell mindent kivinni.

Nézzük továbbá a házak árát. Két szoba, konyha s a mellékhelyiségek ára pl. 7000 kor. Ez felosztva 20 évi törlesztésre, kitesz az évi törlesztés 350 koronát, a ház jókarbantartására minimum 50 koronát kell évre számítani. S most itt van még egy dolog: akik a házvételbe belemennek, halálesetre biztosítaniok kell magukat, mondjuk 4000 koronára, a biztosítási járulékot még külön kell fizetniök, ami a valamire való legolcsóbb biztosítást véve alapul, kitesz évi 150 koronát.

Tehát husz évig kell fizetniök évi 600 koronát, beleszámítva a felsorolt kiadásokat. Igaz ugyan, hogy így halálesetre biztosítva is vannak, de itt csak az a kérdés, képes-e magunkfajta munkásember évi 600 koronát fizetni?

S még valamit, amit nem birunk meg-



érteni. Az említett bizottság felhívásában szól a tisztviselőkről, hivatalnokokról, de egy szóval sem említi a munkásokat, s ennek ellenére éppen a munkásság között iparkodnak tervüknek talajt szerezni. Talán nem tudtak a tisztviselők között elég hívót találni s csak azért jöttek a munkásokhoz.

Van azután még egy említésre szoruló dolog. Felhívásukban megemlítik, hogy egy két szobás lakás ára 7000 korona, de hogy ehhez még mennyi egyéb kiadás jár, azt már nem említi. Pedig az a mellékkiadás külön csaknem annyit tesz ki, mint a ház ára, amint azt fentebb kimutattuk.

Ez az ügy egyik oldala. A másik az, hogy magának a háznak az ára nagyon magas; mert arról, hogy az ilyen házépítéshez milyen anyagot használnak, nem is szólunk, mert azt már elmondottuk.

Mi csak azt tudjuk, hogy egy ilyen házat, ha nem is ott, de azon a vonalon fel lehet építeni olyan árért, hogy annak legfeljebb 15 éven át való törlesztése nem szabad, hogy többé kerüljön évi 250—300 koronánál.

Itt nem lehet szó személyes kérdésről, mert itt a számok beszélnek; itt csak arról lehet szó, hogy mielőtt munkástársaink ezen üzletbe belemennének, gondolkozzanak a dolog felől s ne hagyják magukat elkapatni.

Ezen a helyen pedig felhívjuk Szövetségünk központi vezetését, hogy foglalkozzék a fővárosi vasuti munkások lakáskérdésével s járjon közbe annak olyan irányban való megoldásához, hogy az a vasuti munkások hasznára és megelégedésére legyen. Ha ezt a Szövetség vezetése megteszi, két célt szolgál:

megvédi munkástársainkat a félrevezetéstől és előnyös feltételek mellett kieszközöl részükre jobb és olcsóbb házat. Hiszszük és reméljük, hogy a MÁV. igazgatósága sem zárkózna el bizonyos kedvezmények teljesítése elől.

Hogy a szövetség ezt megteszi, annál inkább is elvárjuk, mert erkölcsi kötelessége tagjainak helyzetét előmozdítani és anyagi érdekeiket megvédeni. —r—e.

(Szíves készséggel közreadtuk ezt a cikket, miután tartalmával nagyjából egyetértünk. Fentartjuk magunknak azonban, hogy amiben véleményünk a cikk tartalmától eltér, azt megfelelő alkalommal kifejtjük. A szerk.)

## LEVELEZÉS.

**Északi főműhely.** (Füzesi ur beteg.) Az 5/b. osztályban dolgozó hognár és szekrény-lakatosok között oly állapotok vannak, hogy talán sehol sincs párjuk. A művezetőnk, Füzesi teljesen beteg ember, de oly beteg, hogy már képtelenek vagyunk az ő betegségét túrni. Ő még mindig a régi rendszer embere s azon fáradozik, hogy ő megfogja cselekedni azt, hogy kisebb munkákért nem fog fizetni, mert akkor eléri célját, hogy nem fognak keresni. Ez nagyon érzékenyen sújtja őt, hogy mi, munkások keressünk. Odahaza volt egymás után való évben kilenc és kilenc hónapig betegség miatt, mert ő nagyon is beteg és most még jobban, mint amikor otthon volt. Nem veszi észre a főnökség, hogy amióta Füzesi itt van, milyen nagyon hátráltatja a munkát s mennyi időt pocékol el a veszekedéssel egy utalvány megírásánál, mert teljesen képzetlen a munkában és így annak a megbírlásában még jobban az. Nincs oly utalvány, hogy ki tudná állítani a csoportvezető nélkül, de akkor is órák hosszaiig kell nála bent lenni, míg valamire tudnak menni. Ha a kocsiatadásnál hívjuk, hogy vegyen át egy kocsit, akkor fél óráig kell várni, míg jön, de csak azért, hogy feltartsa bennünket. Még arra is képes ez a beteg ember, hogy megbizson egyes segítőköt, vigyázzanak a csoportvezetőkre, hogy hova járnak, nem-e agitálni és pénzt beszélni a „Magyar Vasutas“-nak. Ha ezt az embert még sokáig itt hagyják, mi is betegek leszünk tőle. Még egyet akarunk felhozni. Ő lakatosokat kezel, amihez teljesen hiányzik a szakértelme,

ellenben a mázolóknál lakatosmester van. Mért nem alkalmazzák ezt fordítva, hogy a lakatosmestert a lakatosokhoz, Füzesit pedig, ki famunkás volt és így a mázolóknál jobban használhatnák.

**Petrozsény.** (Pályamunkások helyzete.) A petrozsényi osztálymérnökségnél nagyra nőtt az igazságtalanság. Először Krivádián Szabó p. fv. egy 18 éves munkástól és több öreg munkástól elvonja a szabadjegyeket, ha pedig beteg, akkor a bárcát úgy állítja ki, hogy az illető öt vagy több napra betegpénzt nem kap. Az orvos Pujon van, arra a célra nem ad utazási utalványt s így a betegnek a saját költségén kell a pályaoszthoz utazni. Merisoron szintén ilyen finom ur a p. fv., aki a szegény pályamunkást elküldi sétálni minden második napon, úgy hogy takarékoskodni bírjanak és a szegény pályamunkás csak 15 napot dolgozik egy hónapban. Keresete 20—25 korona. Abból hogyan éljen 30 napot a családjával együtt?! Lívazény állomásról a pályamunkásokat egészen elküldik a téli időre, mert nincs pénz, amiből ezeket fizessék és itt helyben se valami gyönyörű a helyzet a pályamunkásoknál. Ezt Spiegel, a bőrkabátos osztálymérnök ur nem látja vagy nem akarja látni. Felhívjuk erre a szomorú állapotokra az igazgatóság figyelmét.

**Gyoma.** (A 8 napi szabadság csak papírosan van.) A szabadság megadását a mezőtúri osztálymérnökségnél nagy ravasz-sággal akarják tőlünk, pályamunkásoktól megvonni. Még csak két pályamunkás vett igénybe két-két napot és most megkértük hárman, de azt a választ adta Reiter oszt. főmérnök, hogy most már senkinek sem ad ez évben szabadságot, mert elfogyott a hitel. Nyáron, mikor szabadságot kértünk, akkor azt a választ adta kérelmünkre, hogy a legnagyobb munkaidőben ne utazgassunk vagy azt mondta, hogy majd ha a munkáslétszám több lesz, akkor adok vagy ha a munka nem lesz sürgős. Szóval oly galádul bántunk velünk, hogy ezt eltérni nem lehet. Nincs joga, hogy amit a Miniszter urak részünkre megadnak ő azt tőlünk megvonja vagy akkor adja meg, mikor neki tetszik és nem akkor, mikor annak a munkásnak szüksége van rá. Ezt az eljárást ajánljuk az igazgatóság figyelmébe.

**Dorozma.** (Klnolovics ur üzelmei.) Van a dorozsmai állomáson egy igen vakmerő hajesár, Klnolovics István pályafelvigyázó gyakornok. Igen szeret kártyázni és igen természetes, hogy a pénzt rendszeren elveszti. Ez ugyan minket egy cseppet sem bántana. De akkor nincs szegénynek mit enni és mivel az ő gyomra se különb, mint ama munkásoké, akikre ő oly igen szokott kiabálni, hogy izgatók, a pályafelvigyázó-gyakornok ur úgy segít magán, kinézi, hogy melyik munkásnak van jó házi kenyere és füstölt szalonnája. Azon ürügy alatt, hogy nem tudja a piaci kenyeret és a hentes-szalonnát megenni, kér a munkásoktól, és hogy a szalonna és kenyér el ne rontsa a gyomrát, kell hozzá egy kis bor is. Hát ezt hogyan szerzi meg? Ócska talpát oszt ki a munkásoknak, aki fizet vagy vesz neki egy kis bort, az válogathat kedvére, aki pedig ezt nem teszi, vagy megtenni nem bírja, az kap olyan fát, hogy lapáttal hányja a kocsira. Ha találkozik önértetes munkás, aki megtagadja tőle az enivalót, vagy azt a szeméttel, amelyet ő akart neki adni drága pénzben, nem fogadja el, akkor a munkából elbocsátja, vagy pedig a főmérnök urnak bevádolja, hogy nem érti a munkát. Kérjük Stitz János főmérnök urat, legyen szíves eme dolgokat megvizsgálni és orvosolni.

**Bácstopolya.** (A pályafelvigyázó ur érdemei.) Amit Kolunban Béla bécstopolyai pályafelvigyázó az itteni munkásokkal elkövet, azt még az Ördögsgigeten levő kényszermunkára ítétekkel sem teszik. Hogy ez az ur miről nevezetes, röviden elmondjuk. A szabadkai osztálymérnökség előtt első érdeme az, hogy a munkások napidiját 40 fillérrel leszállították. Aki pályamunkás akar

lenni, először is meg kell azt tanulni, hogy reggel 3—4 órakor ott legyen s este 8—9 óráig ismét ott legyen, persze fát vágni, jószágot etetni, trágyát kihordani stb. Ha jókedve van, akkor kap egy-egy ember egy féldeci pálinkát. Így építette fel a házat is, most pedig azt mondta, hogy ő majd megmutatja a topolyai szocialistáknak, hogy a vasutnál most se adnak többet 60 krajcár napszámnál s így is van. Hordanának csak jó olcsó tejet stb., majd volna jobb napszám. A másik érdem az, hogy a pályaeörök felett is határtalan a hatalma, mert azoknak munkába levő gyerekeit üldözi és nyíltan mondta már több esetben az előmunkásnak, hogy hajtsa őket a munkába, hogy vagy elszökjék vagy eldögöljék, mert ezek mind nagy szocialisták! Persze, mert azok tudják, hogy mit kell tenni egy pályamunkásnak és mit nem és ha örgyerek nincs munkában, akkor nincs, aki meglássa az ő üzérkedését. Szabad a vásár. Hogy a pályaeörök nyárra nem kapják ki a 2 két kiló, téli időben három kiló világítani való olajt, az is az ő érdeme. Ő fártta ki az osztálymérnökségnél. Most úgy van, hogy gyerekekkel dolgoztat, embert nem kap, két embere van, az egyik azért van még ott, hogy már 24 éve munkás, hát csak tūr, a másik no az meg jó szobacica, jól söpör, jól vikszel. Ilyen ur Kolunban Béla pfelv. ur. Ajánljuk az osztálymérnökség figyelmébe.

**Helyreigazítás.** A mult heti 51. számban, a „Levelezés“ rovatban közölt Zsigmondfalvai Zuchénik pályafelvigyázó üzelmeire nem a Kisbecskerek—Pancsovai osztálymérnök, hanem a Nagybecskerek—Pancsovai osztálymérnök urnak a figyelmét hívjuk fel.

## MULATSÁGOK.

**Budapest.** A vasuti munkások országos szövetségének északi főműhelyének helyicsoportja december hó 31-én, a főbányai „Régi Sörház“ összes helyiségében, a helyicsoport könyvtár-alapja javára színelőadással, szavalatokkal, magánjelenetekkel, tombolával és táncal egybekötött

### SZILVESZTER-ESTÉLYT

rendez. Az estélyen közreműködnek: A „Folies Caprice“-ben működő Thália Társaság tagjai, akik színreadják Courteline 2 felvonásos tragikomédiáját: Bouboroche-t. — Lakos Vilma, a „Magyar Színház“ híres lílput-primadonnája, bájos táncával és énekeivel. — Továbbá a Thália Társaság válogatott magánszámaikkal és ezeken kívül még számos színművész és színművész. — Alkalmi beszédet tart 12 órakor Pfeifer Sándor tagtársunk. — Tánc reggelig. Belépti díj nincs. Műsor ára 70 fillér, mely a belépésre is jogosít. — Éjjeli közlekedésről gondoskodva van. — Műsor kapható: a Magyar Vasutas szerkesztőségénél, VII., Rottenbiller-utca 1. sz.; a szövetség központjában; a Népszava könyvkereskedésében, VII., Nyár-utca 1. sz.; az északi főműhely összes bizalmi és vezetőségi tagjainál és a helyszínén. Felülfizetéseket a könyvtárunk javára a „Magyar Vasutas“-ban nyugtázzunk.

**Lepsény.** A lepsényi helyicsoport újév napján este 7 órakor, Loche Adólf tánctermében, saját könyvtára javára

### MULATSÁGOT

rendez, mely alkalommal felkéri egy a helybeli, mint a vidéki tagokat, hogy a célt megjelenésükkel támogassák.

**Miskolc.** A vasuti munkások, vas- és fémmunkások és könnynyomdászok országos szövetségeinek miskolci csoportjai könyvtár-alapjuk gyarapítására december hó 31-én, a Kónona-Szálló földszinti teremében műsorral egybekötött

### SZILVESZTER-ESTÉLYT

rendeznek. Belépődíj: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. 40 fillér. Jegyek előreválthatók: Lóvy József Fia és Vadász M. könyvkereskedésében, Huska Károly és Kerekes József fodrászüzletében. Kezdeté 8 órakor. Műsor ingyen.

**A szabadkai helyi csoport** 1906 december hó 31-én a Lichtnekker vörösházban, könyvtára javára táncal egybekötött szilveszter-estélyt rendez.

## Szerkesztői üzenetek.

**Benjámín.** Átadtuk szakértőnek, aki rövidesen szeretetteljes, őszinte bírálatot mond róla.

**Observáció.** A temesvári „Volkswille“ címe: Stadthausgasse 11. sz.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet

Világosság könyvnyomda r.-t Budapest, Nyár-utca 1.



